

Hieronder treft u de herinneringen aan van de heer P.C. (Piet) de Vries. Hij werd op 1 april 1912 in De Meern (eigenlijk gemeente Veldhuizen) geboren. Wanneer je met een rubriek als deze bezig bent steekt regelmatig de gedachte 'Wanneer is iemand nu een bekend dorpsgenoot?' de kop op. Die vraag is snel genoeg beantwoord wanneer je van die persoon foto's maakt op de Meerbrug (zoals bij de heer De Vries het geval was) en in de tijd dat je bezig bent slechts één van de lopende of fietsende passanten zonder groet voorbij gaat omdat hij de betreffende persoon kennelijk niet kent.

Herinneringen van Piet de Vries

'Als meester Corsten z'n haren waren geknipt was 'ie niet te genieten'

Bekende dorpsgenoten

door Gerrit Jan Bel

Het geboortehuis van de heer De Vries was Meerndijk 5. Op dit adres was tevens een postagentschap ondergebracht waar De Vries senior chef van was. De foto op de volgende pagina toont het PTT-personeel uit die dagen. Wie goed kijkt bespeurt bij Theunis Ligterink (rechts) de meest zonnige blik. En niet zonder reden, zo blijkt uit de verhalen van de heer De Vries.

'Theunis hield wel van een borreltje. Die was altijd in de lorum. Maar het was een doodgoed kereltje. Een lekker gezellig ouderwets postmannetje.

Vroeger gingen ze altijd in november slachten. Dat gebeurde 's morgens hardstikke vroeg. En dan waren ze bijvoorbeeld op Galekop, wat nou de Groenewoudsedijk is, bij een boer wezen slachten en dan pikten ze om een uur of vier, half vijf Theunis Ligterink op. Die was dan de post wezen halen in Utrecht, maar op de terugweg was 'ie al zo beneveld dat ze maar op de kar laadden, zo ging dat toen. Die post haalde hij lopend, ja. Vroeger liepen ze veel. Want als je nou nagaat dat Klaas Steenders ging bladharken op Vechten, Amelisweerd. Dan ging hij 's morgens vroeg te voet en dan was hij om half acht op Amelisweerd. En dan werkte hij de hele dag goed en dan liep hij 's avonds weer terug.'

De sfeer op het postkantoor was best vrolijk. Dat kwam niet in de laatste plaats door Theunis Ligterink die de door hem begeerde gemoedstoestand het liefst de gehele dag volhield. Zo kon het gebeuren dat hij in het kantoor zijn

best deed de post te sorteren, terwijl buiten op dat ogenblik hoofdonderwijzer Corsten passeerde. Hannes Bauhaus tikte toen tegen het raam en dook daarop meteen weg onder de lokettafel. De hoofdonderwijzer, die meende dat Ligterink hem had geroepen, kwam daarop binnen en ontmoette de wazige, nietbegrijpende blik van een wankelende Theunis die zich slechts met de grootste moeite sorterend wist te houden.

'Vader was de ernstigste van het stel, die was heel serieus. Hij dronk niks. Maar Hannes zei nog wel eens: 'Nou, geef mij maar een pittertje (bittertje). Of nee, geef me eerst maar een piertje (biertje)'. Ja, die praatte zo gebroken, zo houterig.'

Op een nacht werd uit het postkantoor de brandkast gestolen en later leeg terugggevonden in de greppel langs de Meerndijk. Een crimineel voorval dat als een wereldgebeuren werd ervaren op het dorp, want daar gebeurden zulke dingen nooit. De meeste mensen deden

in die tijd 's avonds nog niet eens de deur op slot.

'Met oud en nieuw en met kerstmis mochten wij (de kinderen van de Vries sr.) in het postkantoor komen. Anders nooit. Maar dan stond er een grote tafel en die lag boordevol met ansichtkaarten. Ik snap nog niet waar al die kaarten vandaan kwamen voor zo'n dorp als hier. En wij mochten dan helpen sorteren.'

Lokomotiefas

Op de hoek van de Meerndijk/Rijksstraatweg woonde het gezin Huigen. Degene die vroeger een auto wilde besturen deed dat zonder aan de hardvochtige verplichting te hebben voldaan een rijbewijs te halen. We waren toen nog een vrij land dat ook nog zonder welstands- en andere commissies kon leven. Deze ruime zienswijze vroeg zo nu en dan haar tol die er op de kruising Meerndijk/Rijksstraatweg uit bestond dat met zekere regelmaat een stukje

van het hoekhuis werd afgereden. De heer Huigen werd dit zat en plaatste vlak voor zijn gevel rechtop een lokomotiefas in beton. Hij heeft daarna het genoegen mogen smaken nog regelmatig de gevolgen van een stuurfout te hebben gehoord, in de wetenschap dat dit niet ten koste ging van het pleisterwerk van zijn huis.

'Als het regende stonden we als jongen vaak in de stal bij Huigen en dan hoorden we een auto aankomen op de Rijksstraatweg en een vanaf de Meerndijk. Dan riepen we: 'Jongens, kijk uit! 'En dan ging je kijken hoe ze op mekaar vlogen. Als er geen bomen hadden gestaan hadden ze konstant in het huis bij vrouw De Lange gezeten, die in het hoekhuis tegenover Huigen woonde.'

Het café van Jan van Straaten dat aan de andere kant van de Meernbrug aan de Zandweg stond had ook nog wel eens te lijden van onverwachte bezoekers. De brug had in die tijd een enigzins hoge bolle vorm, dus met een stijle op- en afrit. Zo gebeurde het regelmatig dat de gene die met een wagen vol hooi naar beneden ging te veel vaart had en de scherpe bocht te kort nam, waardoor

de kar omviel en de bezoekers op het terras bedolven werden onder een vracht hooi.

'In '48 was er één (ik zal maar geen namen noemen) die met z'n auto zo recht het café in reed, zo tot aan het biljart. Hij stapte uit en zei tegen Door van Straaten: 'Geef me gauw een cognacje voor de schrik.' Zo konden ze niet meer ruiken of 'ie er nu één op had of vijf.'

'Bij de Meernbrug stonden ze op zaterdagavond op de hoeken aan de kant van de Meernbrug altijd te praten. En dat waren dan de vaste figuren: Henk Senne, Klaas Steenders, Jantje van der Berg, Gert van Engelen en Kees Huigen. De brug was het centrum van De Meern, hé. Daar werden de nieuwtjes uitgewisseld. Daar werden ook een hoop leugens verteld, maar dat was natuurlijk om het gesprek gaande te houden. Het waren wel de ouderen die daar stonden, want de jeugd was helemaal niet op straat. Je moest toen al vroeg binnen zijn.'

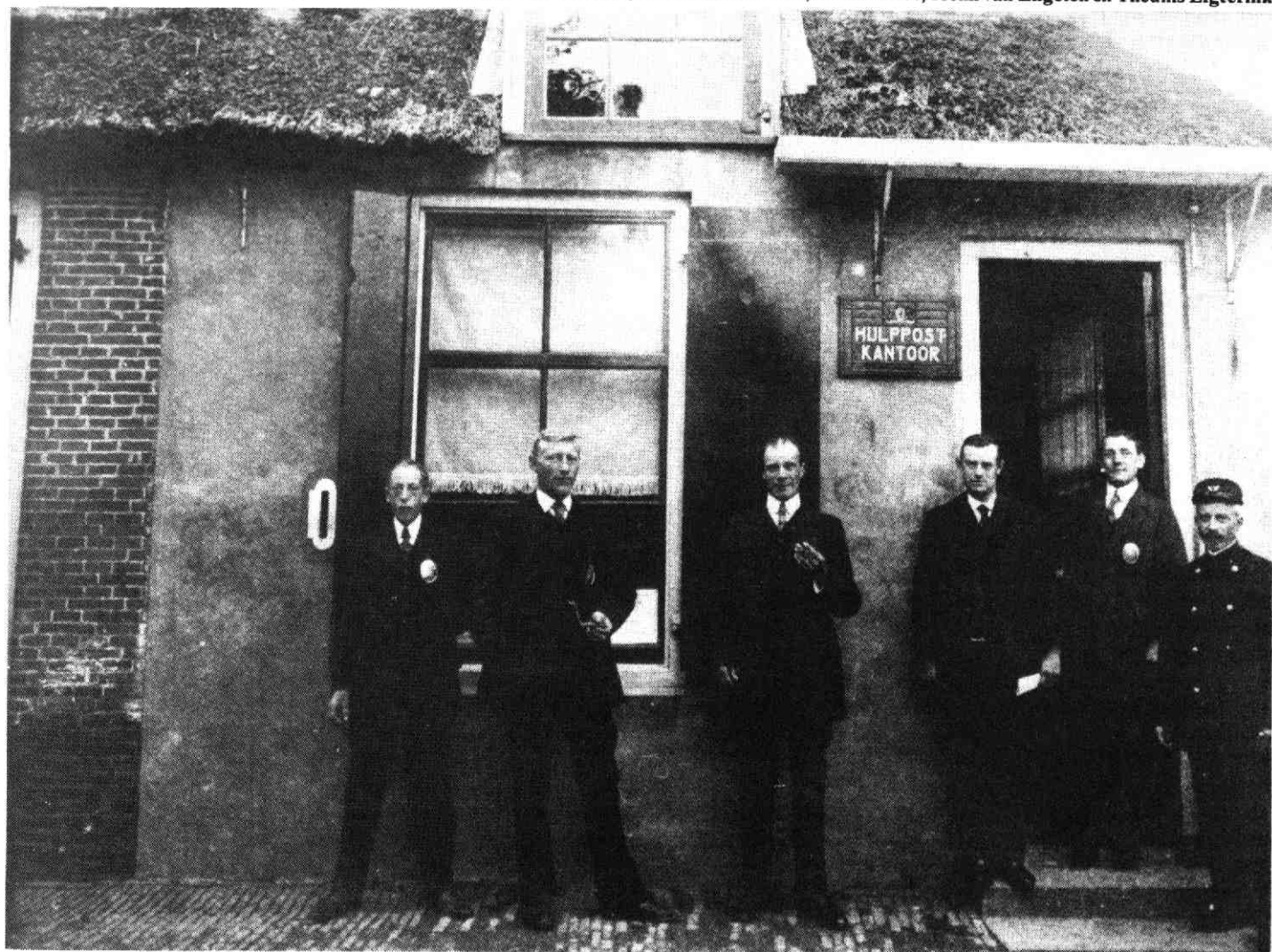
Veldwachter Dixhoorn

'Veldwachter Dixhoorn kwam uit Zeeuws

Het personeel van het hulppostkantoor aan de Meerndijk 5. Van links naar rechts: Cees de Vries, Theunis van Weverwijk, Hannes Bauhaus, Jan de Vries, Henk van Engelen en Theunis Ligterink

Vlaanderen en hij kon de g niet zeggen. Hij had een zoon die Gerrit heette en als die last van wormen had, want dat kwam vroeger nog wel eens voor, dan zei hij: 'Herrit kan niet op school komme, want hij heeft een pier aan het hat hangen'. Op zo'n dorp ging dat natuurlijk goed rond.'

Voor de mannen was een van de zondagse tijdverdrijven het zogenaamde centen steken. Dit spel werd beoefend op het pad dat nu tussen de apotheek en rijwielhandelaar Van 't Hoog aan de Zandweg doorloopt naar het magazijn van Bonenkamp. Er werd dan in het sintelpad een streep getrokken waarop men een vakje tekende. De mannen gooiden op een speciale manier centen in de richting van het hokje en degene wiens cent het dichtst bij het hokje of de streep kwam mocht zich winnaar van die ronde noemen. Zijn uiteindelijke winst werd bepaald door een keer kruis of munt te gooien. Kwam bijvoorbeeld munt boven te liggen dan waren alle gespeelde centen waarvan de muntzijde boven lag het eigendom van de winnaar. Helaas had de wetgever dergelijke spel-

len verboden, dus het bleef uitkijken of veldwachter Dixhoorn niet in de buurt kwam. Was dit wel het geval, dan werd het zaak benen te maken. Dixhoorn zette wel steeds fervent de achtervolging in, maar gehinderd door een lange knuppel die hij als een soort teken van gezag met zich meevoerde, gelukte het hem nimmer als overwinnaar uit deze strijd terug te keren.

Meester Corsten

'Meester Corsten was de hoofdonderwijzer van de school. Hij was zo'n verschrikkelijke driftkikker, dat, als z'n haar geknipt was (ja, je zal wel lachen, maar z'n zoon weet het nog), nou dan was die man niet te genieten. Dan moest 'ie zich uitleven. Tegenwoordig mag dat niet meer, maar dan sloeg hij er op, hoor, op een vreselijke manier. Ieder schoolkind wist dat als meester Corsten z'n haren waren geknipt 'ie niet was te genieten. En z'n eigen zoon kreeg er het meeste van te pakken. Tjongejonge nou, wat ging die tekeer.

Hij zat ook wel eens 's middags voor de klas te slapen. En dan zei hij tegelijkertijd: 'Ik hoor ..... Ik hoor .....'. En ondertussen liepen de kinderen gewoon de klas uit, naar de wc of zo. Nou, dat was vroeger wat, als je dat zomaar deed.'

'Als meester Meerwaldt jarig was had hij een zak snoep die hij voor zich op tafel zette en dan zat hij de hele tijd te eten. En dan zei hij: 'Ik eet voor u allen'. Dan zat de hele klas te kijken, want je moet nagaan dat je toen nooit wat kreeg.

Toen hij wegging kreeg iedereen zó'n klein stukje kokosnoot. Hij had één kokosnoot in zestigen gesneden geloof ik.

Ook de kinderen uit Achthoven die de school bezochten kwamen allemaal te voet. 's Winters was dat vaak door weer en wind. Ze kwamen dan drijfnat aan, want speciale regenjassen hadden ze toen niet. In de klas was er een grote kachel die flink werd opgestookt met kolen. Om de kachel stond een scherm waar alle natte jassen overheen werden gehangen, want 's middags om vier uur, als de kinderen weer naar huis gingen, moest alles droog zijn. De lucht die hierbij vrij kwam, staat, getuige de verhalen van vroegere schoolbezoekers, borg voor een penetrante herinnering.

'Je had toch al lang dood moeten zijn. Want meester Corsten kwam uit een tbc-gezin. En dan stond 'ie te hoesten en te rochelen. 'Als je 'm los hebt geef 'm dan aan mijn' zeiden ze wel. En dan spooft hij die rochel zo op de vloer en dan ging 'ie er even met z'n schoen door heen. Ja, zo ging dat toen. Je moet er nou niet aan

denken, maar toen vond je het de gewoonste zaak van de wereld.'

Varkensvlees

'Vroeger als er mond- en klauwzeer was moesten de varkens worden geslacht en naar Utrecht worden gebracht. Dan gingen ze bij ons in het café om de hoek wat drinken. Eén bleef er wel bij de wagens om op te passen en dan schoof mijn moeder het raam open en zei: 'Hé joh, moet je een kop koffie?' Nou, dat wou 'ie wel en dan kreeg hij een kop. Even later vroeg m'n moeder dan: 'Is er nog wat voor mij bij?' En dan ging er gauw een stuk varkensvlees door het raam. Die mond- en klauwzeer zal wel nooit zo erg zijn geweest, want wij zijn er nooit ziek van geworden.'

'Als de kerk uit ging kwamen verschillende vrouwen bij m'n moeder koffie drinken. En omdat ze kruidenierswaren verkocht haalden ze gelijk bij haar een zakkie Blauw, soda en zeepoeder, want er moest de volgende dag gewassen worden, hè. En toen mijn vader later het postkantoor had was het: 'Hé Jan, wil jij dat formulier even voor me invullen en me wat postzegels geven?' Dat was normaal. M'n vader deed het niet graag, want hij was nogal gelovig en dan moest hij niks hebben van dat werk op zondag. Maar ja, omwille van de smeer likt de kat de kandeleer, nietwaar?

Ja, vader was verschrikkelijk vroom, maar moeder geloofde het wel. Die was meer het type van hupfaldera.'

De pottenschipper

In de herfst werd De Meern ieder jaar bezocht door Kelderman, de pottenschipper, die met zijn boot de Rijn afzakte. Hij verkocht allerhande bloempotten, borden, glazen en ook Keulse potten. Zijn schuit was een complete winkel en werd druk bezocht, want in de herfst was het de inmaaktijd, dus veel mensen hadden potten nodig.

'Hij woonde met zijn hele gezin op de boot. En het waren nette mensen, hoor, want je keek er als jeugd echt wel tegenop. Ik mocht nooit mee van m'n moeder, want je liep op klompen en dan kwam je de boot niet op. En als 'ie kwam regende het altijd, dat weet iedereen die hem heeft gekend nog wel.'

Muziek

'Ik ben aan de muziek gekomen toen ik een jaar of tien was. Dan ging je eens naar een concours of je bracht een serenade, maar het ging hoofdzakelijk hierom (wippende handbeweging voor de mond). De dirigent was Rietschell, een Duitser. Nou, ik zie hem nog zo helemaal

laveloos bij Kobus hangen. Met z'n kop opzij op de bar, ze hadden er allemaal glaasjes zo ondersteboven opgezet.'

'We moesten ook wel eens een serenade brengen bij Barchman Waytiers. Die woonde op Huize Voorn. Dan kreeg je één of twee konsumpties, daar ging het al om, en nog eens twee tientjes of zo voor de kas. Dus het gebeurde na afloop nog wel eens dat je het Jaagpad uitfietste zonder dat je overal goed erg in had.'

'Vroeger had Modderman een auto en die reed de jongens van de voetbalklub ODS naar de uitwedstrijden. Voorin ging er een stel en dan had 'ie nog een grote kofferruimte, waar er ook een stuk of zeven in gingen. En dan zocht je op het voetbalveld een klein droog stukje - of wat daarvoor door moest gaan - op en daar moest je je verkleden. Dan kon je je goeie pak, als je dat had, neerleggen en je voetbalschoenen aantrekken en zo moest je voetballen.

Modderman was de grote sponsor. Als er ergens anders goeie voetballers waren dan versierde hij met wat geld dat ze hier kwamen. Dan werd de contributie voor ze betaald en zo. Maar het heeft niet zo veel geholpen, want ze hebben nooit wat bereikt, hoor.'

Jan Vianen

'Jan Vianen was barbier en schoenmaker. Hij heette eigenlijk Kees, maar hij was eerst slagersknecht geweest en waar hij werkte was nog een Kees. Nou, dat kon dus niet en dus werd hij maar Jan genoemd. En dat is het altijd gebleven. Zaterdag ging alles wat een baard had daar naar toe om zich te laten scheren. Dat kostte vijf centen. De ouwe dokter Lambers heeft nog wel eens tegen me gezegd dat als het erg goedkoop moest hij een beetje spuugde inplaats van je in te zepen en dan kostte het twee centen.'

'De haat van vroeger tussen Vleuten en De Meern was erg. Nou is het wel minder geworden natuurlijk, maar ik heb nog een goede kennis die zegt: 'Ik zou er niet begraven willen worden.' Maar toen was het heel erg. Indertijd hadden ze beter Montfoort of Harmelen kunnen samendoen met De Meern, dan Vleuten. Maar ik dacht dat het geloof daar ook wel een rol in speelde. In Vleuten waren ze hoofdzakelijk katholiek en hier is het meer gemengd. Maar op de Haarse kermis merkte je daar weer niks van, daar ging iedereen naar toe, want dat had zó'n naam.'

Bruidssuikers

'Als er een bruidspaar met wat geld in ondertrouw was gingen ze bij hun bekenden langs. Dan had je de gelegenheid om ze te feliciteren en eventueel wat te geven

en dan kreeg je een zakje van mooi crêpepapier en daar zat een ons bruidssuikers in. En als ze trouwden zaten ze voorop de tilbury en dan strooiden ze bruidssuikers op straat.

Bij een begrafenis verdiende je wat bij door op de paarden te passen van de bezoekers. Dan kreeg je misschien een vierduitenstuk. Maar soms stond je een hele tijd, want dat begraven ging niet zo vlug, en dan kreeg je maar een cent. En dan was je inmiddels te laat voor school en dan kreeg je van meester Corsten nog eens 2 cent toe.'

'Je had ook een heel sterk standsverschil tussen de boeren en de gewone dorpelingen. Als er een meisje verkering had met een boerenzoon dan zeiden ze: 'O, dat wordt niks, want ze stinkt niet genoeg naar de koeienstront'. Alles wat boer was was apart. Die zaten in de kerk ook in van die luifelbanken. En die boerenvrouwen... net pauwen met van die prachtige mooie witte mutsen op. En dan hadden ze hier (wijst op borsthoogte), ik weet niet of dat echt was, maar het was net of ze ze geslepen hadden.'

'Ik weet nog dat m'n zusters voor het eerst bruine kousen kregen. Nou, dat was haast echtscheiding bij ons thuis, want dat moest zwart zijn vond vader.'

Bart van der Bosch was de fruitman van De Meern. Als hij had geogst zette hij manden met allerlei fruit dat aangestoken of niet zo goed meer was aan de weg. Voedsel voor zwermen wespen, maar ook voor de kinderen, want als de school uitging waren de manden in een mum van tijd leeg.

Koningin Wilhelmina

'Willemien is ook nog op De Meern geweest. Ik zal het nooit vergeten, ik liep op dat moment op de Rijksstraatweg bij Cromwijk. Die had een boerderij die Buurwijk heette. Dat stond er met die hele grote gouden letters op. En toen zag ik daar opeens koningin Wilhelmina aan komen lopen, met nog vier of vijf lakeien bij d'r. Helemaal in uniform met gouden tressen en witte kousen. Ze liep tot aan de Meerbrug en toen stapte ze in de auto en is richting Utrecht gegaan. Hoe ze hier kwam weet ik niet. Waarschijnlijk moest ze ergens in de buurt zijn, of zo.'

Jan de Pak

'Jan de Pak uit Harmelen was een Belg die eigenlijk Louis Keune heette. Z'n vader was burgemeester van Hamond in België. Jan was in Harmelen een manufacturenzaak begonnen. Hij kwam op de fiets langs de deur met zo'n pakket met allemaal lappen en theedoeken en dat zat in zwart zeildoek. En bij iedereen ging dat

Gezicht vanuit de Meerndijk op de Meerbrug. In het midden (dus aan de andere kant van de brug) het café van Jan van Straaten. Hoewel onherkenbaar staat Piet de Vries ook nog op deze foto die in september 1915 werd genomen. Hij is het kleine jongetje midden op de straat.

los en dan werd het op tafel uitgesteld. Daar maakte m'n moeder kleren van.'

Jan Stolker

'Jan Stolker was een bode uit Montfoort en die had een besteldienst. Dan reed hij met de hondenaar met twee honden over De Meern naar Utrecht. Als m'n moeder ook wel eens een bestelling had zette ze de bezem op de heg. Dan kwam 'ie 's morgens om 6 uur achterom en dan stond de koffie al klaar. 'Jan Stolker' riep 'ie dan hard. Bij ons gaf hij ook pakjes af voor de mensen uit de omgeving. Die moesten wij dan wegbrengen met de kruitwagen. Daar kreeg je een appel voor of zo.'

Treintje uit Achthoven

'Het treintje uit Achthoven was een zandtreintje dat werd gebruikt toen de Meerndijk werd aangelegd. Dat was in de twintiger jaren. Richting Montfoort had je een hoge waterkering van de Lek en daarnaast lag de rijbaan van de Meerndijk die moest worden verbreed. Maar dan moest hij wel even hoog worden als die waterkering en daarvoor gebruikten ze het zand uit de zandwinning die hierachter was, waar nu Nijveelt is. Voor het vervoer was een speciaal treinbaantje aangelegd. En wij speelden natuurlijk in dat zand en met die treintjes. Gauw achterop springen, dan kon je meerijden naar Achthoven. En met het volgende treintje terug. Toen heette het eigenlijk Maredijk, maar nu is het de Meerndijk en zo heet 'ie geloof ik tot Oudewater.'

'Vroeger had je in de Achtkantenmolen-vliet echte zwemplaatsen en daar zat je altijd, hoewel niemand kon zwemmen. Op een keer waren we daar aan het zwemmen

en we hadden onze kleren op de wal gelegd van het land van Hein van der Vaart. Toen was die boer stilletjes dichterbij gekomen en wij schrokken zo van 'em dat we er vandoor renden, spierkenaakt naar huis terug. Je schaamde je rot, maar je deed het toch, uit angst. Gert van Engelen en Stef Maarseveen waren er ook bij. Ja, de boeren hadden er de pest aan als je bij hun land in het water bezig was, want je kalfde de kant zo af.'

'Jaap van Esse, de beurtschipper, kwam wel eens door de vaart en dan had 'ie allemaal tomaten aan het dek staan. Maar die kende je helemaal niet, tomaten. En dan zei je: 'Van Esse, geef mij eens een appeltje', want je dacht dat het appels waren. Nou, dan kreeg je er wel een, maar je lustte ze helemaal niet. We hadden ook een paar mensen in de kost die op een kwekerij werkten en die brachten ook wel eens een tomaat mee. Maar die werd niet aangekeken. Niemand moest die hebben.'

Katholiek of protestant

'Nee, De Meern was vroeger niet groot. Wij gingen met 45 kinderen op de bijzondere school, de school met de bijbel. Je had ook nog wel een openbare school, maar daar zaten alleen katholieken op. Je was óf katholiek, óf protestant.'

'Henk van Soest woonde in de Kerkstraat. Dat was een arm gezin. Een paar van die knapen hadden eens een twijg door een gat van een plank gestoken en dan konden ze zo in de bedstee komen. En dan met die twijg bij Driek zo'n beetje aan d'r billen kriebelen. En dan zei ze: 'Henk, schei nou uit, joh.' En dan hielden ze even op. Maar even later: 'Henk, schei nou uit!' En Henk wist van niks.'